

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **«УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)
Спеціальність: 071 Облік і оподаткування
Рік навчання: 3-й, семестр 5-й
Кількість кредитів ECTS: 4 кредити
Назва кафедри: Обліку та оподаткування
Мова викладання: українська

Лектор курсу	к.е.н., доц. Коваль Олена Вікторівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	ostapchukov@meta.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Управлінський облік» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції - 30 год.; практичні заняття - 28 год., самостійна робота - 62 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Бухгалтерський облік», «Технологія виробництва та переробки продукції рослинництва», «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва», «Організація бізнесу та діловодства».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивчені таких дисциплін: «Звітність підприємств», «Аналіз господарської діяльності», «Автоматизована система бухгалтерського обліку» та при проходженні виробничої практики.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Управлінський облік» забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань з конкретно-прикладних дисциплін, тому важливим є набуття практичних навичок та вмінь з даної дисципліни. Завдяки дисципліні «Управлінський облік» забезпечується теоретико-методологічний зв'язок між загальнотеоретичною та прикладною підготовкою фахівців облікового профілю.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управлінський облік» є формування системи знань з організації та методики управлінського обліку, його вдосконалення з урахуванням передового зарубіжного досвіду.

Завдання вивчення дисципліни

Вивчення основних законодавчих та нормативних актів, які регламентують питання управлінського обліку; ознайомлення з основами організації управлінського обліку на підприємстві; вивчення принципів і методів управлінського обліку, його місця і ролі в управлінні діяльністю підприємства; набуття вмінь застосовувати відповідні методи і прийоми в процесі обліку витрат і калькулювання з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК) – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

- 3К01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- 3К02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- 3К03. Здатність працювати в команді.
- 3К04. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК07. Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з наданням впевненості.

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

СК12. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької діяльності.

СК13. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області здійснення обліку, аналізу, аудиту, оподаткування діяльності підприємств аграрного сектору економіки.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

ПР10. Розуміти теоретичні засади аудиту та вміти застосовувати його методи і процедури.

ПР24. Володіти та застосовувати знання особливостей практики здійснення обліку, аналізу, аудиту, оподаткування та складання звітності підприємств аграрної сфери.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Мета, зміст та організація управлінського обліку	2	1	4
2	Класифікація і поведінка витрат	2	1	4
3	Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції	2	2	4
4	Облік витрат допоміжних виробництв	4	4	4
5	Облік витрат на організацію виробництва і управління	2	2	4
6	Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва	4	4	4

7	Облік витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва	2	4	4
8	Облік витрат та калькулювання собівартості продукції промислових виробництв	2	2	4
9	Облік витрат в обслуговуючих виробництвах	2	2	4
10	Облік і калькулювання за повними, змінними та нормативними витратами	2	1	4
11	Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності і прибутку	2	2	6
12	Аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень	1	1	6
13	Бюджетування і контроль	1	1	4
14	Облік і контроль за центрами відповідальності	2	1	6
Разом		30	28	62

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань зожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи. Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Тип індивідуального завдання – презентація, доповідь, наукове дослідження, реферат.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	28	Протягом семестру	Усне та письмове опитування / тестування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами, опрацювання першоджерел)	16	Протягом семестру	Усне опитування
3	Індивідуальні завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, доповідь, реферат, наукове дослідження)	10	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	8	2 рази на семестр	Тестування
Разом		62		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник. Київ: «Центр учебової літератури», 2018. 534 с.
2. Задорожний З.-М. В. Управлінський облік: приклади, задачі, тести: навч. посіб. 2-ге доповн. і переробл. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 211 с.
3. Методичні рекомендації з планування обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. №132.
4. Михальська О. Л. Швець В. Г. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат : монографія; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Екон. ф-т. Київ : Кондор, 2019. 222 с.
5. Мікрюкова Л. В. Управлінський облік : навч. посіб.; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв : Швець В. М., 2018. 294 с.
6. Правдюк Н.Л., Лепетан І.М., Бурко К.В. Тактичний та стратегічний менеджмент підприємств: обліковий аспект: монографія. Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю.В., 2020. 448 с.

Додаткова література

1. Іщенко Я.П. Забезпечення інформаційної функції управління аграрним бізнесом в умовах воєнного стану: особливості бухгалтерського обліку та оподаткування. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2022. № 1 (59). С. 37-55.
2. Калетнік Г.М., Лутковська С.М. Екологічна модернізація та органічне виробництво в системі екологічної безпеки: монографія. Вінн. нац. аграр. унт. Вінниця: ВНАУ, 2022. 356 с.
3. Коваль О.В., Бурко К.В. Напрями удосконалення управлінського обліку в бджільництві. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання

науки і практики. 2022. №. 1 (59). С.121-135.

4. Лепетан І.М. Глобальні принципи управлінського обліку та їх застосування на підприємствах. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2020. № 3 (53). С. 159-172.

5. Лепетан І.М. Організація управлінського обліку за центрами витрат у сільськогосподарських підприємствах. *Агросвіт.* 2019. № 23. С. 19-24.

6. Мазур В.А., Гончарук І.В., Дідур І.М., Панцирева Г.В., Телекало Н.В., Купчук І.М. Інноваційні аспекти технологій вирощування, зберігання і переробки зернобобових культур. Вінниця : Нілан-ЛТД. 2021. 180 с.

7. Плаксієнко В. Я. Управлінський облік : навч. посіб.; за заг. ред. д-ра екон. наук В. Я. Плаксієнка. Полтава: Астрага. 2018. 250 с.

8. Правдюк М. В. Стан та напрями удосконалення інформаційної підтримки діяльності сільськогосподарських підприємств. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки та практики.* 2021. № 1. С. 128-141.

9. Правдюк Н. Л., Коваль Л. В., Коваль О. В. Організація процесу формування облікової інформації для прийняття управлінських рішень: теорія, методологія, практика: Монографія. Вінниця: ТОВ «Друк-плюс», 2021. 438 с.

10. Правдюк Н.Л Облікове забезпечення формування екологічних витрат. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2020. №3 (53). С. 142-158.

11. Правдюк Н.Л. Аналітичне забезпечення антикризового управління агроформувань. *Економіка АПК.* 2020. № 2. С.33-44.

12. Правдюк Н.Л. Облікове забезпечення тактики управління витратами. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2020. №2 (52). С. 149-165.

13. Правдюк Н.Л. Облікове забезпечення управління витратами на виробництво та реалізацію продукції садівництва. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2021.№ 3 (57). С.103-120.

14. Pravdiuk N., Koval L., Koval O., Lepetan I. Organization of accounting of assets, liabilities and results of the enterprise activities: monograph. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2023. 389 p.

15. Фаріон І.Д., Писаренко Т.М. Управлінський облік: навчальний посібник. К: Центр учебової літератури. 2019. 792 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Сайт журналу «Бухгалтер». URL: <http://www.buhgalter.kharkov.com>.
6. Сайт газети «Все про бухгалтерський облік». URL: <http://www.voby.com.ua>.
7. Сайт журналу «Дебет-Кредит». URL: <http://www.dtkt.com.ua>.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Присутність та участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Присутність і активна участь виконання практичного завдання	10
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Атестація	5
5	Самостійна робота здобувача	5
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
1	Присутність та участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Присутність і активна участь виконання практичного завдання	10
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Атестація	5
5	Самостійна робота здобувача	5
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування (екзамен)		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної добросердечності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-балльної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни